

PROGRAMA ANALITICĂ / FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

Instituția de învățământ superior	Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava
Facultatea	Facultatea de Științe ale Educației
Departamentul	Departamentul de Științe ale Educației
Domeniul de studii	Științe ale educației
Ciclul de studii	Masterat
Programul de studii/calificarea	Comunicare didactică

2. Date despre disciplină

Denumirea disciplinei	COMUNICARE INTERPERSONALĂ ȘI GESTIUNEA GRUPULUI				
Titularul activităților de curs	Conf. dr. Maria Doina SCHIPOR				
Titularul activităților de seminar	Conf. dr. Maria Doina SCHIPOR				
Anul de studiu	I	Semestrul	1	Tipul de evaluare	E
Regimul disciplinei	Categorია formativă a disciplinei DSI – Discipline de sinteză; DAP – Discipline de aprofundare				DAP
	Categorია de opționalitate a disciplinei: DO - obligatorie (impusă), DA - opțională (la alegere), DL - facultativă (liber aleasă)				DO

3. Timpul total estimat (ore alocate activităților didactice)

I a) Număr de ore pe săptămână	4	Curs	2	Seminar	1	Laborator	-	Proiect	-
I b) Totalul de ore pe semestru din planul de învățământ	42	Curs	28	Seminar	14	Laborator	-	Proiect	-

II Distribuția fondului de timp pe semestru:	ore
II a) Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe	47
II b) Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren	46
II c) Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri	46
II d) Tutoriat	8
III Examinări	3
IV Alte activități:	8

Total ore studiu individual II (a+b+c+d)	147
Total ore pe semestru (I+II+III+IV)	200
Numărul de credite	8

4. Precondiții

Curriculum	-
Competențe	-

5. Condiții (acolo unde este cazul)

Desfășurare a cursului	1. videoproiector, fișe de lucru, PC, videoproiector, grila de observație a comportamentului elevilor, fișa psihopedagogică a clasei, suporturi electronice pentru unitatea de curs, prezentări PPT, materiale pentru aplicații, flip-chart, foi A1 și A3	
Desfășurare aplicații	Seminar	2. videoproiector, fișe de lucru, PC, videoproiector, grila de observație a comportamentului elevilor, fișa psihopedagogică a clasei, suporturi electronice pentru unitatea de curs, prezentări PPT, materiale pentru aplicații, flip-chart, foi A1 și A3
	Laborator	-
	Proiect	-

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C1. Proiectarea programelor/ activităților instructiv-educative în perspectiva optimizării comunicării didactice și a valorificării optime a resurselor curriculare
-------------------------	---

	C4. Gestionarea relațiilor de comunicare în cadrul grupurilor școlare/extrașcolare C5. Dezvoltarea personală și a carierei elevilor prin intermediul strategiilor de comunicare didactică
Competențe transversale	CT2. Identificarea unor abordări ale comunicării didactice adecvate rolurilor asumate la nivelul echipelor de lucru

7. Obiectivele disciplinei

Obiectivul general al disciplinei	Dezvoltarea unui sistem conceptual-metodologic vizând analiza, interpretarea și gestionarea situațiilor de comunicare interpersonală și la nivelul grupurilor școlare sau extrașcolare.
Obiective specifice	<ul style="list-style-type: none"> • O1.1. Dezvoltarea capacității de a analiza și interveni adecvat într-o situație educativă problematică din perspectiva reperelor teoretice oferite de referențialul teoretic al comunicării; • O.4.1. Aplicarea unor strategii specifice de comunicare didactică la nivelul grupului de elevi prin raportare la obiective de intervenție psihopedagogică specifice; • O5.1. Utilizarea cadrului metodologic specific comunicării interpersonale și gestiunii grupului în vederea dezvoltării la elevi a unui management coerent al sinelui și al dezvoltării profesionale; • OT.2. Conștientizarea implicării elementelor teoretice și aplicative ale comunicării interpersonale și gestiunii grupului în dezvoltarea comportamentului asociat rolurilor sociale.

8. Conținuturi

Curs	Nr. ore	Metode de predare	Observații
1. Introducere în analiza comunicării interpersonale <ul style="list-style-type: none"> • Comunicarea – problematică și definire; • Particularități ale comunicării interpersonale; • Procesul de comunicare - componentele procesului de comunicare; • Forme și tipuri de comunicare 	2 ore	expunere, prelegerea intensificată, problematizarea, conversația	
2. Comunicarea umană <ul style="list-style-type: none"> • Etape în dezvoltarea comunicării umane; • Niveluri ale comunicării umane; • Funcții ale comunicării interpersonale. 	2 ore	prelegerea intensificată, conversația, descoperirea dirijată	
3. Teorii și modele ale comunicării <ul style="list-style-type: none"> • Teorii și modele clasice ale comunicării; • Modele și dezvoltări teoretice noi ale comunicării. 	2 ore	expunere dialogată, descoperirea dirijată	
4. Comunicarea orală - stiluri de comunicare interpersonală <ul style="list-style-type: none"> • Comunicare și ascultare – rolul ascultării active în comunicare; • Personalitate și comunicare – asertivitatea în comunicarea interpersonală; • Comunicarea în discursuri publice – tipuri de discurs și modalități de valorificare. 	2 ore	prelegerea intensificată, conversația, explicația	
5. Niveluri și instanțe psihice implicate în comunicarea interpersonală <ul style="list-style-type: none"> • Analiza și construcția mesajului ca tranzacție interpersonală; • Atitudini, devize și scenarii implicate în construcția mesajului; • Gestionarea comunicării ca tranzacție interpersonală. 	2 ore	expunere, conversația, descoperirea dirijată	
6. Dimensiuni psihologice explicite și implicite ale mesajului în comunicarea didactică <ul style="list-style-type: none"> • Mesajele nonverbale și paraverbale; • Registrele reprezentationale; • Metamesaje; Factori ce contribuie la metamesaje; • Bariere în calea comunicării; • Principii de utilizare a mesajelor implicite în vederea inducerii schimbării educaționale. 	4 ore	expunere dialogată, problematizarea, studiul de caz	
7. Comunicarea la nivelul grupurilor și organizațiilor <ul style="list-style-type: none"> • Grupul – definire și caracteristici. • Tipuri de grup. Dinamica grupurilor. 	2 ore	conversația, descoperirea dirijată, studiul de caz	

<ul style="list-style-type: none"> • Specificul comunicării la nivelul grupului de lucru. Grupul clasă de elevi ca grup de lucru • Comunicarea didactică în relație cu grupul de elevi <p>8. Metode de cunoaștere a grupurilor</p> <ul style="list-style-type: none"> • Observația sistematică; • Profilul psihosocial al grupului; • Metoda sociometrică • Fișa de caracterizare psihopedagogică a grupului clasă de elevi <p>9. Gestiunea grupului – comunicarea vizând conducerea grupurilor</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rolul liderului în dinamica grupului; • Tipuri/stiluri de conducere a grupului; • Forme ale comunicării lider-grup; • Valoarea comunicativă a intervențiilor psihopedagogice în gestiunea grupului. Efectele metodelor pedagogice <p>10. Gestiunea grupului – comunicare și motivare</p> <ul style="list-style-type: none"> • Motivația – definire, caracteristici; • Teorii ale motivației din perspectiva comunicării; • Strategii de motivare individuală și de grup. <p>11. Gestiunea grupului – comunicarea în situații de criză</p> <ul style="list-style-type: none"> • Criza și conflict – definire; • Tipuri de conflicte la nivelul grupului școlar; • Limite ale comunicării în situații de criză și conflict; • Intervenția în situații de criză și conflict: negocierea, medierea, peer mediation. <p>12. Curs de sinteză</p> <ul style="list-style-type: none"> • Viziuni de ansamblu asupra comunicării interpersonale și gestiunii grupului • Probleme deschise ale domeniului 	<p>4 ore</p> <p>2 ore</p> <p>2 ore</p> <p>2 ore</p> <p>2 ore</p>	<p>demonstrația, conversația, problematizarea, metodele și tehnicile gândirii critice</p> <p>conversația, problematizarea, studiul de caz</p> <p>expunere, prelegerea intensificată, problematizarea, conversația</p> <p>expunere dialogată, conversația, descoperirea dirijată</p> <p>conversația, problematizarea, metodele și tehnicile gândirii critice</p>	
---	--	---	--

Bibliografie curs

- [1] Chelcea, Septimiu. (coord.). Comunicarea nonverbală în spațiul public. Editura Tritonic, București, 2004.
- [2] Chelcea, Septimiu. Comunicarea nonverbală: gesturile și postura. Editura Comunicare.ro., 2005.
- [3] Ficeac, Bogdan. Tehnici de manipulare. Ediția a VI-a. Editura C.H. Beck, București, 2006.
- [4] Mucchielli, Alex. Comunicarea în instituții și organizații, Editura Polirom, Iași, 2008;
- [5] Mucchielli, Alex. Teoria proceselor de comunicare. Institutul European, Iași, 2006.
- [6] Olivesi, Stéphane. Comunicarea managerială. Editura Tritonic, București, 2005.
- [7] Panisoara, Ion Ovidiu. Comunicare eficientă. Ediția a III-a revizuită și adăugită. Polirom, București, 2006
- [8] Panisoara, Ion-Ovidiu, Comunicarea eficientă, Editura Polirom, Iași, 2008;
- [9] Pease, Allan. Limbajul trupului. Editura Polimark, București, 1997.
- [10] Prutianu, Ștefan, Comunicare și negociere în afaceri, Polirom, Iași, 1997;
- [11] Prutianu, Ștefan, Antrenamentul abilităților de comunicare. Editura Polirom, 2004.
- [12] Prutianu, Ștefan., Manual de comunicare și negociere în afaceri. I Comunicarea. Editura Polirom, Iași, 2000.
- [13] Stanton, Nicki. Comunicarea. Societatea Știință și Tehnică SA, Iași, 1995.
- [14] Șoitu, Laurențiu. Comunicare și acțiune. Institutul European, Iași, 1997.
- [15] Van Cuilenburg, J.J., et al. Știința comunicării. Editura Humanitas, București, 2000. Rogojinaru, Adela. (coordonator). Comunicare și cultura- aplicații interdisciplinare. Editura Tritonic, București, 2006.

Seminar	Nr. ore	Metode de predare	Observații
<p>Aplicații</p> <p>1. Eficientizarea comunicării didactice I</p> <ul style="list-style-type: none"> • Forme și tipuri de comunicare în situații educaționale; • Funcții ale comunicării didactice ; • Analiza unei situații de comunicare didactică. Studiu de caz. <p>2. Eficientizarea comunicării didactice II</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ascultarea activă – modalități de implementare, efecte educative, modalități de dezvoltare la elevi a capacității de ascultare activă; • Asertivitatea – modalități de dezvoltare a 	<p>2 ore</p> <p>2 ore</p>	<p>explicația, problematizarea, conversația studiul de caz</p> <p>explicația, conversația, descoperirea dirijată</p>	

<p>comportamentului asertiv al elevului.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aplicații ale ascultării active și ale atitudinii asertive în comunicarea didactică. <p>3. Eficientizarea comunicării didactice III - Vorbirea în public</p> <ul style="list-style-type: none"> • Caracteristici ale vorbirii în public; • Variabile constructive și distructive ale vorbirii în public. Modalități de gestionare. • Modalități de dezvoltare a abilităților de vorbire în public.. <p>4. Mecanisme de influență care intervin în comunicare</p> <ul style="list-style-type: none"> • Efectele nonverbalului și paraverbalului asupra impactului mesajului; • Tehnici de influență aplicabile în mediul școlar. Analiza posibilelor efecte. <p>5. Comunicare și managementul grupului mic</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ce este grupul și când apare el în viața copilului; • Grupul clasă de elevi – efecte asupra dezvoltării în plan cognitiv, afectiv, psihosocial; • Modalități de utilizare a grupului pentru a influența dezvoltarea copilului. <p>6. Gestiunea conflictelor școlare</p> <ul style="list-style-type: none"> • Intervenția în situații de criză și conflict: negocierea, medierea, peer mediation. • Aplicații <p>7. Dimensiuni culturale ale comunicării interpersonale</p> <ul style="list-style-type: none"> • Modele culturale ale comunicării • Dimensiuni culturale asociate valorii și dinamicii grupului • Comunicarea interpersonală în perspectiva universalismului cultural și a implicării tehnologiei comunicării. Comunicarea în grupul virtual. 	<p>2 ore</p> <p>2 ore</p> <p>2 ore</p> <p>2 ore</p> <p>2 ore</p>	<p>descoperirea dirijată, conversația, studiul de caz</p> <p>explicația, conversația, descoperirea dirijată</p> <p>conversația, problematizarea, studiul de caz</p> <p>conversația, descoperirea dirijată, studiul de caz</p> <p>conversația, problematizarea, conversația, problematizarea, studiul de caz</p>	
--	--	---	--

Bibliografie seminar

- [1] Abric, Jean Claude, Psihologia comunicării; teorii și metode, Ed. Polirom, Iași, 2002.
- [2] Anghel, P., Stiluri și metode de comunicare, Ed. Aramis, București, 2003.
- [3] Dospinescu, V. , Semiotică și discurs didactic, E.D.P., București, 1998;
- [4] Ferreol, G., Flageul, N., Metode și tehnici de exprimare scrisă și orală, Polirom, Iași, 1998;
- [5] Grant, B., Hennings, D., Mișcările, gestica și mimica profesorului, E.D.P., București, 1977;
- [6] Grant, W., Rezolvarea conflictelor, Teora, București, 1998;
- [7] Iacob, L., Cercetarea comunicării astăzi, în Psihologie socială, coord.Adrian Neculau , Editura "Polirom", Iași, 1996;
- [8] Leroy G., Dialogul în educație , București, EDP, 1974;
- [9] Mucchielli, Alex. Teoria proceselor de comunicare. Institutul European, Iasi, 2006.
- [10]Panisoara, Ion-Ovidiu, Comunicarea eficienta, Editura Polirom, Iași, 2008;
- [11]Pease, A. (1993), Limbajul trupului, Editura Polimark, București
- [12]Prutianu, Ștefan. Antrenamentul abilităților de comunicare. Editura Polirom, 2004.
- [13]Șoitu, Laurențiu. Comunicare și acțiune. Institutul European, Iași, 1997.
- [14] Stan, E., (1999), Profesorul între autoritate și putere, Ed. Teora, București
- [15] Stanton, Nicki. Comunicarea. Societatea Știință și Tehnică SA, Iași, 1995.
- [16] Vlăsceanu, M., (1993) Psihosociologia educației și învățământului, Ed. Paideia, București.

1. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținuturile disciplinei au fost elaborate ca urmare a consultării programelor de studii similare din țară, a așteptărilor și evaluărilor Inspectoratului Școlar Județean Suceava, Asociației Învățătorilor Suceveni.

2. Evaluare

Tip activitate	Criterii de evaluare	Metode de evaluare	Pondere din nota finală
Curs	<ul style="list-style-type: none"> • Utilizarea reperelor teoretice oferite în vederea analizei unei situații de comunicare didactică; • Dezvoltarea unor strategii de comunicare didactică eficientă în scopul intervenției psihopedagogice la nivelul grupului de elevi; 	Test docimologic	25%

	<ul style="list-style-type: none"> Evidențierea variabilelor comunicării didactice care intervin în dezvoltarea personală a elevilor. 	Studiul de caz	25%
Seminar	<ul style="list-style-type: none"> Demonstrarea capacității de a analiza și interveni adecvat într-o situație educativă problematică din perspectiva reperelor oferite de disciplina Comunicare interpersonală și gestiunea grupului; Demonstrarea capacității de a utiliza cunoștințele specifice Comunicării interpersonale și gestiunii grupului în soluționarea unor situații școlare problematice. 	Portofoliul	25%
		Studiul de caz	25%
Laborator	-	-	-
Proiect	-	-	-

Standard minim de performanță

Standarde minime pentru nota 5:

- capacitatea de a opera minimal în sfera teoretică a Comunicării interpersonale și gestiunii grupului;
- capacitatea de a aplica informațiile specifice Comunicării interpersonale și gestiunii grupului în contexte didactice concrete;

Standarde minime pentru nota 10:

- capacitatea de a nuanța subtil sistemul terminologic al Comunicării interpersonale și gestiunii grupului în vederea surprinderii contextelor sociale și școlare diverse;
- demonstrarea capacității de a utiliza cunoștințele specifice Comunicării interpersonale și gestiunii grupului în soluționarea unor situații școlare problematice;
- abilitatea de a acționa diferențiat în funcție de variabilele comunicării interpersonale pentru a determina efecte pozitive la nivelul dezvoltării elevilor.

Data completării	Semnătura titularului de curs conf. univ. dr. Maria Doina SCHIPOR	Semnătura titularului de aplicație conf. univ. dr. Maria Doina SCHIPOR
------------------	---	--

Data avizării în departament 26.09.2016	Semnătura directorului de departament conf. univ. dr. Otilia CLIPA
--	---

Data aprobării în Consiliul academic 26.09.2016	Semnătura decanului conf. univ. dr. Adina COLOMEISCHI
--	--